

Ansvar och oberoende

public service i oroliga tider

Kulturdepartementet

Referens: Ku2024/00602

Kulturdepartementet bjöd den 28:e maj in till att svara på remiss av betänkandet *Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)* av 2023 års parlamentariska public service-kommitté. Här inkommer Internet Society Sweden Chapter (ISOC-SE), den svenska avdelningen av den större organisationen Internet Society (ISOC), remissvar.

- Digitala tjänster och produkter byggs och används i lager
Vi anser att krav ska gälla i lager, exempelvis ska liknande krav gälla för allt innehåll, som kan vara andra krav än de krav som gäller för distribution
- Finansieringen av distributionsform (Internet, marknät, osv) måste frikopplas från finansieringen av innehåll (ljud, bild, text, osv)
Vi anser att det tydligare måste framgå vilka medel som står till buds för att skapa innehåll och vilka medel som skall användas för att finansiera infrastruktur och former för distribution

Se följande sidor för utveckling av dessa ståndpunkter.

Jonas Lejon
Ordförande ISOC-SE

epost: jonas@isoc.se

Konnektivitet i Sverige

Överlag tror ISOC-SE på ett gemensamt öppet Internet som konnektivetsinfrastruktur för majoriteten av samhällets konnektivetsbehov. På samma sätt som vi har enats om spårvidd för tåg och motsvarande för vägbanor behöver vi enas om vad som gäller för konnektivitet.

Ett öppet och globalt Internet är den grund för konnektivitet som vårt moderna samhälle behöver nu och i framtiden

Om ISOC-SE

ISOC-SE är en ideell förening som verkar för Internets utveckling i Sverige genom att ge medlemmarna och andra, information och möjligheter till erfarenhetsutbyte samt bedriva utbildning, främja debatt och stödja en sund utveckling av Internet.

Svar på remissen

ISOC-SE väljer att svara övergripande på remissen, detta då detaljerna är mindre relevanta än de stora penseldragen för hur sändning och mottagning ska gå till och vilka principer den ska följa. Oavsett om man ser problemet från ett tekniskt, marknadsmässigt eller byråkratiskt perspektiv.

Digitala tjänster och produkter byggs och används i lager

I stort alla digitala tjänster och produkter idag byggs och tillhandahålls i lager, där olika lager ofta i grossistliknande konstellationer tillsammans tillhandahåller någon form av funktion som ovanstående lager är beroende av.

Denna logik tillämpad på distribution av innehåll i en public service kontext ger att innehåll och distribution är två distinkta lager. Innehåll, oavsett typ, ska gå att sända över distributionsform, nästan oberoende av typ. Av tekniska skäl är det exempelvis inte rimligt att unicastade VR-strömmar sänds över megahertz-radionät, då det inte finns tillräckligt med kapacitet i sådana nät.

Men för nät som är byggda att vara agnostiska till innehållet, som Internet, gäller att vilken typ av innehåll som helst kan skickas över det. Radioprogram, TV-program, film, poddar, nyheter i text, nyheter förpackade i LLM:er, VR-program, osv kan alla gå över Internet, och bör gå över Internet.

ISOC-SE har inte några kommentarer om hur SR, SVT, UR osv ska vara organiserade jämte varandra, men ISOC-SE anser att samtliga ska vara separerade från distributionsformer, både tekniskt och finansiellt, i den utsträckning det är möjligt.

Finansiering av innehåll och distribution

I utredningen framgår det (se specifikt ss. 350-351) att distribution enligt sändningstillståndet står för en stor del av marknätets finansiering. ISOC-SE anser att finansieringen av innehåll i public service strikt måste frikopplas från totalförsvarets behov av distributionsnät.

Om marknätet har en viktig funktion att fylla i beredskapsfrågor, ex för VMA och radiosändningar i nödsituation, borde detta finansieras på ett sätt så att det inte påverkar public service produktion av innehåll. Det är idag inte längre möjligt att finansiera ett rikstäckande marknät genom marknadsfunktion, då efterfrågan inte finns, så alternativen är enligt ISOC-SE att skjuta till statliga medel (exempelvis genom regleringsbrev) eller att lägga ner marknätet. Inte att belasta public service.

Samma argument skall dock göras för Internet-infrastrukturen. Om Internet är samhällsviktigt så borde även infrastrukturen finansieras för att ha den robusthet som krävs av nätet vid kris och ytterst krig.

Se exempelvis prop. 1992/93:200, prop. 2002/03:110 (specifikt resonemang på s. 240), SOU 1995:14, och prop. 1996/97:86 som alla diskuterar (till olika grad) hur privata infrastrukturaktörers kostnader inom sektorerna elförsörjning och kommunikation för totalförvarnsnödvändiga insatser skall finansieras. Sammanfattningsvis anser de att "den som åläggs att vidta åtgärder för totalförsvaret på sätt som går utöver vad andra verksamheter av betydelse för totalförsvaret blir ålagda, bör dock kompenseras av staten" (prop 2002/03:110, s. 240).

ISOC-SE anser att finansieringen av distribution explicit ska särskiljas från finansieringen av innehåll. ISOC-SE anser också att Internet ska ingå i de distributionsformer som mottar stöd av staten för att säkerställa tillräcklig robusthet och tillgänglighet i fred såväl som i kris och ytterst krig.

Sammanfattning

ISOC-SE ser positivt på att utredningen tar upp distributionsformer och diskuterar detta, men att utredningen inte går tillräckligt långt i sitt grävande rörande finansiering av olika distributionsformer och dess påverkan på public service möjligheter att finansiera innehåll.

ISOC-SE ser mycket positivt på den nyligen tillsatta *Kommittédirektiv distributionsutredning (Dir. 2024:74)* som ska gräva djupare i distributionsfrågorna, i förhoppning att detta leder till ett bättre, och mer robust, Internet.

The Internet is for Everyone